

Інноваційна
школа

УДК 37.018.43

ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ

ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ

Стаття містить інформацію про новітню для України технологію навчання – дистанційну освіту. Подається характеристика дистанційних курсів, їх завдання, пояснюється зв'язок з учнем. Для кращого розуміння подаються переваги та недоліки даної форми здобуття знань. Описується змішана форма навчання.

Ключові слова: Дистанційне навчання, освіта, змішане навчання, переваги та недоліки, інтернет.

**Дмитро
ОЛЕКСІУК**

Учитель інформатики спеціалізованої школи № 91 I-III ступенів з поглибленим вивченням інформатики м. Києва

Одним із пріоритетних напрямів програми модернізації загальноосвітньої і вищої школи визнане дистанційне навчання. У 2000 році прийнята Концепція розвитку дистанційної освіти в Україні (затверджено Постановою МОН України В.Г. Кременем 20 грудня 2000р.), відповідно створені Українська Система Дистанційного Навчання – UDL System та Український центр дистанційної освіти (УЦДО), центри та лабораторії на базі вищих навчальних закладів. Сьогодні дистанційна форма навчання успішно використовується у вищій освіті, при професійній підготовці та перепідготовці кадрів, підвищення та удосконалення професійного рівня спеціалістів, для самоосвіти.

На рівні загальноосвітніх навчальних закладів дис-

танційна форма навчання – справа нова. Упровадження її елементів в школі є необхідною умовою для досягнення сучасного рівня якості освіти, для виведення на новий рівень допрофільної і профільної підготовки учнів.

На Заході дану форму використовують вже досить давно, і вона має велику популярність серед студентів та учнів через її економічні показники та навчальну ефективність. Дистанційну форму навчання ще називають „освітою впродовж всього життя” через те, що більшість тих, хто навчається, – дорослі люди. Багато хто з них вже має освіту, проте через необхідність підвищення кваліфікації або розширення сфери діяльності в багатьох виникає потреба швидко та якісно засвоїти нові знання й набути навички роботи. Оптимальною формою може стати дистанційне навчання.

Що ж таке дистанційне навчання? Дистанційне навчання – нова організація освітнього процесу, що ґрунтується на використанні як традиційних методів навчання, так і нових інформаційних та телекомунікацій-

них технологій, а також на принципах самостійного навчання, призначена для широких верств населення незалежно від місця проживання, стану здоров'я тощо. Це дає змогу впроваджувати інтерактивні технології викладу матеріалу, здобувати повноцінну освіту, підвищувати кваліфікацію. Процес навчання може відбуватися будь-де і будь-коли, єдина умова – доступ до мережі Інтернет, що дозволить забезпечити гнучкість та багатоваріантність у навчанні, сприятиме більш повному розкриттю потенціалу учнів, відкриватиме можливості для учнів, які пропускають школу з поважних причин (змагання, конкурси або тривала хвороба та інше), та особливо для тих, хто за станом здоров'я навчається індивідуально, якісно задовольнити власні потреби в здобутті освіти.

Для дистанційного навчання дуже важливий зв'язок з учнем тому, що сучасне навчання, а особливо дистанційне, тяжіє до індивідуалізації. Під час очного навчання кожен має можливість поставити питання й одразу отримати відповідь, а учень, який знаходиться на відстані, не має такої можливості. З часом у нього може згаснути інтерес, розсіятися увага. Дитині важко стимулювати себе до самостійного навчання, оскільки вона не знаходиться в колективі, де існує ще й такий стимул як конкуренція (наприклад, бути найкращим учнем у класі) або просто проведення емоційної дискусії з певного питання. Тому до викладача, який працює в системі дистанційного навчання, є певні вимоги: відповідати дуже швидко на листи; хвалити оперативність слухачів; встановити чіткий графік спілкування в режимі on-line і чітко його дотримуватися; створити атмосферу психологічного комфорту та ін. Важливо створити сприятливий настрій, умови для повноцінної самореалізації учня, прояву успішності, самоствердження, підвищення його самооцінки. Учень має відчувати, що його викладач не суворий контролер, а добрий учитель, який завжди допоможе.

Важливо знати особливості: інтроверт ваш учень чи екстраверт, мислить

він більш логічно, раціонально чи дуже емоційний, спирається більше на відчуття чи емоції. Отже, варто організувати ситуацію для активної участі в дискусіях екстраверта, а інтроверту – індивідуальне письмове завдання, у якому він проявиться більше.

Створення комфортних умов полягає у відборі відповідного змісту з предмету, розширення його інформаційного поля за рахунок міжпредметної інтеграції з урахуванням індивідуальних особливостей, інтересів і нахилів старшокласників, зони їх найближчого розвитку. Предметний зміст при цьому набуває практико-орієнтованого характеру й забезпечує не тільки вміння розв'язувати міжпредметні завдання, пов'язані зі змістом, але й сприяє становленню інформаційної, комунікативної компетентності школярів. Наприклад, через розв'язання ситуаційних завдань, участі в проектній діяльності, дискусіях [2; 2]. Крім того, для успішного здійснення процесу дистанційного навчання мережевий викладач і педагог-куратор мають володіти технологічними аспектами організації освітньої діяльності школярів, які містять у собі різні прийоми роботи в форумі, чаті, теле- і відеоконференціях, а також з електронною поштою та іншими комунікаційними засобами.

То в чому ж переваги та недоліки дистанційної форми навчання?

Дехто уявляє інформаційні ресурси дистанційного навчання, як сукупність відсканованих підручників,

Переваги та недоліки дистанційного навчання у виступі вчителя інформатики Олексівця Д.О.

розміщених в Інтернеті, які потрібно прочитати, а потім переказати. Але це далеко не так. Звичайно, якісно створені мультимедійні підручники є частиною ресурсу дистанційного навчання, проте головний його аспект – постійне інтерактивне спілкування учня з викладачем (у форумі, через електронну пошту чи програму SKYPE). Не менш важливою складовою дистанційного навчання є спілкування учнів між собою: виконання завдань у групах, проведення семінарів та дискусій у режимі он-лайн. Без усіх цих інтерактивних форм навчання й спілкування процес вивчення курсу на відстані стає статичним і недостатньо ефективним.

Основною перевагою дистанційної форми навчання над очною формою є, передусім, її зручність: учень самостійно обирає час і місце для навчання. Крім того, заміна конспектів електронними ресурсами та новітніми методами навчання, а також постійні консультації з викладачем надають цій формі самоосвіти додаткові переваги.

Дослідження ринку дистанційного навчання говорять про те, що темпи його росту досить високі, а на Заході він оцінюється мільярдами доларів. От чому кожен навчальний заклад на Україні вкрай зацікавлений у тому, щоб якнайшвидше зайняти місце на цьому ринку. Це дозволить значно збільшити прибуток навчального закладу, зніме проблему недостачі аудиторій, допоможе вирішити кадрове питання, тому що, використовуючи відеоконференції, читати лекції зможуть професори навчальних закладів з інших міст і навіть закордонних країн. Завдяки дистанційному навчанню слухачі зможуть об'єднати навчання і роботу, відпадають проблеми проживання і харчування в чужому місті, скорочуються матеріальні витрати на проїзд до місця навчання. Інваліди і люди, які за різних причин не можуть пересуватися, мають можливість одержати навчання. Учень підвищує свій інтелектуальний і творчий потенціал, навчається самостійно приймати рішення.

Серед недоліків варто виділити психологічну і “комп’ютерну” невідготовленість викладачів. Це пов’язано з традиційною методикою навчання, яка передбачає не віртуальне, а “живе” спілкування між учнем і викладачем.

Інша проблема – значні грошові витрати для школи, адже потрібно оновлювати матеріальну базу, комп’ютерну техніку, виділяти приміщення, забезпечувати доступ викладачів до Інтернету та ін.

До того ж, в Україні й досі не існує чітких технологічних можливостей аутентифікації учнів. Низку тестів і завдань для самоконтролю вони виконують дистанційно, але підсумкові іспити їм доводиться складати “очно”.

Взагалі для навчання „на відстані” потрібно мати сильну мотивацію й самоорганізацію, бо, як було сказано, дистанційне навчання – це, передусім, самоосвіта, тобто здатність учня працювати самостійно.

Дмитрий Алексеев
Дистанционное обучение. Преимущества и недостатки

Статья содержит информацию о новейшей для Украины технологии обучения – дистанционном образовании. Подается характеристика дистанционных курсов, их задачи, объясняется связь с учеником. Для лучшего понимания подаются преимущества и недостатки данной формы получения знаний. Описывается смешанная форма обучения.

Ключевые слова: Дистанционное обучение, смешанное обучение, преимущества и недостатки, интернет.

Dmitro Olecsievets
Teaching controlled from distance. Advantages and disadvantages

This article contains information about the latest contemporary technology for the Ukraine education – distance education. There are characteristic of distance learning courses, its tasks, and explanation of contact with a student in it. For better understanding are given advantages and disadvantages of this form of acquiring knowledge. And it describes a mixed form of learning.

Key Words: distance learning, education, mixed learning, the advantages and disadvantages, Internet.